

۳۳۸۲۵
۱۴، ۱۱، ۱۳

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
مرکز آمار ایران

شاخص قیمت تولید کننده محصولات مرغذاری‌های

صنعتی کشور - زمستان ۱۳۹۳ (۱۰۰=۱۳۹۰)

www.ketab.ir

❑ نشانه‌های نشریات مرکز آمار ایران

- آمار گردآوری نشده است.
- 000 آمار در دسترس نیست.
- x ذاتاً یا عملاً وجود ندارد.
- xx جمع و محاسبه غیر ممکن یا بی‌معنی است.
- رقم کمتر از نصف واحد است.
- // رقم (نسبت) ناچیز و قابل صرف‌نظر کردن است.
- * رقم غیر قطعی است.
- ** رقم جنبه تخمینی دارد.
- ⊖ به‌دلیل حفظ محرمانگی، رقم قابل انتشار نیست.

اختلاف در سرجمع‌ها به علت سرراست کردن ارقام است. محاسبه نسبت‌ها و شاخص‌ها قبل از سرراست کردن ارقام صورت گرفته است.

سرشناسه : مرکز آمار ایران Statistical Center of Iran
 عنوان و نام پدیدآور : شاخص قیمت تولید کننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور - زمستان ۱۳۹۳ (۱۳۹۰=۱۰۰)
 مشخصات نشر : تهران: مرکز آمار ایران، دفتر ریاست، روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۳۸ ص.: جدول، نمودار؛ ۲۹×۲۲ س.م.
 فروست : مرکز آمار ایران؛ شماره مسلسل نشریات ۴۷۳۱.
 شابک : ۲۰۰۰۰ ریال: 978-964-365-995-0
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیهای مختصر.
 یادداشت : فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
 شناسه افزوده : مرکز آمار ایران، دفتر ریاست، روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل.
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۰۰۵۰۴

☐ مرکز آمار ایران

- ☐ شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور - زمستان ۱۳۹۳ (۱۳۹۰=۱۰۰)
- ☐ تاریخ انتشار: چاپ اول، اردیبهشت ۱۳۹۴
- ☐ شمار: ۱۵۰ نسخه
- ☐ شماره مسلسل نشریات مرکز آمار ایران: ۴۷۳۱
- ☐ ناشر: مرکز آمار ایران، دفتر ریاست، روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل
- ☐ قیمت: ۲۰۰۰۰ ریال
- ☐ چاپ در چاپخانه مرکز آمار ایران
- ☐ نقل قول از مطالب این کتاب با ذکر منبع بلامانع است.
- ☐ تهران، کد پستی ۱۴۱۴۶۶۳۱۱۱، خیابان دکتر فاطمی، خیابان رهی معیری، تلفن ۸۸۹۶۴۴۷۲
- ☐ دورنگار: ۸۸۹۶۴۴۷۲

☐ URL: <http://www.amar.org.ir>
☐ E-mail: sci@sci.org.ir

شابک ۰-۹۹۵-۳۶۵-۹۶۴-۹۷۸
 ISBN 978-964-365-995-0

پیشگفتار

شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی بیانگر تغییرات قیمت محصولات مرغداری‌های صنعتی نسبت به سال پایه می‌باشد. این شاخص یکی از انواع شاخص‌ها و نماگرهای اقتصادی است که در تجزیه و تحلیل‌های اقتصادی، ارزیابی عملکرد بخش کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گیرد و عمده‌ترین کاربرد آن تعدیل ارزش تولید محصولات مرغداری‌های صنعتی به عنوان یکی از مهم‌ترین زیر بخش‌های تولیدی بخش کشاورزی می‌باشد.

مرکز آمار ایران بنا به وظیفه قانونی خود تهیه «شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی» را از سال ۱۳۸۸ در دستور کار خود قرار داده و اکنون بر اساس سال پایه ۱۳۹۰ (=۱۰۰) نتایج شاخص را منتشر می‌کند.

امید است اطلاعات و آمار ارائه شده از طریق این نشریه مورد استفاده مسئولان، برنامه‌ریزان، محققان و پژوهشگران قرار گیرد.

مرکز آمار ایران لازم می‌داند از تمامی همکاران حوزه معاونت برنامه‌ریزی استانداری‌ها که در اجرای این طرح صمیمانه تلاش کرده‌اند، تشکر نماید.

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
۹	مقدمه
۱۱	مشخصات کلی
۱۳	تعاریف و مفاهیم
۱۶	خلاصه یافته‌ها
۱۷	نمودارها
	جدول‌های آماری
۱- شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور در فصل زمستان ۱۳۹۳ و تغییرات شاخص در فصل زمستان ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳	۲۵
۲- شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور در فصول سال‌های ۱۳۹۰ - ۱۳۹۳	۲۶
۳- درصد تغییرات شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور نسبت به فصل قبل در فصول سال‌های ۱۳۹۰ - ۱۳۹۳	۲۸
۴- درصد تغییرات شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور نسبت به سال قبل در سال‌های ۱۳۹۱ - ۱۳۹۳ و نسبت به فصل مشابه سال قبل در سال‌های ۱۳۹۱ - ۱۳۹۳	۳۰
۵- شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور به تفکیک استان در طی فصول سال‌های ۱۳۹۰ - ۱۳۹۳	۳۱
۶- شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور به تفکیک استان در فصل زمستان ۱۳۹۳ و تغییرات شاخص در فصل زمستان ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳	۳۶

مقدمه

در بخش کشاورزی، فعالیت مرغداری به شیوه صنعتی به منظور تولید مرغ گوشتی و تخم مرغ خوراکی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از آن جا که در فعالیت پرورش انواع دام به شیوه سنتی با توجه به وسعت و ظرفیت مراتع کشور، محدودیت‌هایی وجود دارد به علاوه اکثر این دام‌ها نیز از نظر تولید بازدهی چندانی ندارند، توسعه فعالیت‌های صنعتی در سال‌های اخیر، شتاب بیش‌تری در صحنه اقتصاد کشور گرفته است. با این وجود این فعالیت نیز مانند هر فعالیت اقتصادی دیگر در روند رشد و توسعه با مشکلات و عوامل بازدارنده‌ای از قبیل کمبود مواد اولیه مورد نیاز، نوسان قیمت‌ها، بیماری‌های دام، آلودگی محیط زیست و ... رو به رو شده است. فائق آمدن بر این مشکلات نیازمند اعمال سیاست‌های صحیح و اجرای برنامه‌های مدون و هماهنگ با سایر بخش‌های اقتصادی توسط دولت می‌باشد.

مرکز آمار ایران در راستای وظیفه قانونی خویش مبنی بر تهیه و انتشار شاخص‌های قیمت و ارائه آمار و اطلاعات لازم برای برنامه‌ریزان، دستگاه‌های اجرایی و تحقیقاتی، اجرای طرح آمارگیری از قیمت محصولات مرغداری‌های صنعتی را به منظور تهیه و انتشار شاخص قیمت تولیدکننده بخش مذکور در زمره اهداف اصلی خود قرار داده است.

مشخصات طرح

ضرورت اجرای طرح

یکی از وظایف قانونی مرکز آمار ایران تهیه و انتشار شاخص‌های قیمت است که با جمع‌آوری آمارهای قیمت صورت می‌گیرد. در این طرح که طرح مکمل آمارگیری از قیمت تولیدکننده بخش کشاورزی به‌شمار می‌رود، با مراجعه به مرغداری‌های صنعتی نمونه قیمت محصولات عمده تولید شده توسط آن‌ها پرسش می‌شود. عمده‌ترین کاربرد این شاخص و سایر شاخص‌های قیمت، نقش مهم آن‌ها در برآورد حساب‌های ملی به قیمت ثابت و ارزیابی عملکرد برنامه‌های اقتصادی است.

اهداف کلی

محاسبه تغییرات فصلی و سالانه شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور

اهداف تفصیلی

اهداف تفصیلی این طرح عبارتند از:

- ۱- محاسبه شاخص کل محصولات مرغداری‌های صنعتی به صورت فصلی و سالانه
- ۲- محاسبه متوسط سالانه قیمت محصولات مرغداری‌های صنعتی
- ۳- تهیه سری زمانی مربوط به اعداد شاخص کل مرغداری‌های صنعتی
- ۴- تهیه سری زمانی مربوط به درصد تغییرات شاخص کل مرغداری‌های صنعتی

نوع آمارگیری

در این طرح از روش نمونه‌گیری برینشی استفاده شده است که روش نمونه‌گیری برینشی، یک روش نمونه‌گیری غیر احتمالاتی است. در این روش n واحد (تعداد نمونه مورد نیاز) از بزرگترین واحدهای نمونه‌گیری با احتمال یک، به عنوان نمونه انتخاب می‌شوند و بقیه واحدها احتمال انتخاب صفر می‌گیرند. نقطه برش، مرز بین واحدهای وارد شونده به نمونه و خارج شونده از آن است. در این روش فرض می‌شود بخش حذف شده در طول آمارگیری‌ها دست‌خوش تغییرات جدی نشود. فهرست نمونه‌ها در از میان چارچوب آماری که در اختیار دفتر طرح‌های نمونه‌گیری قرار داده شده است انتخاب شده‌اند.

جامعه هدف

در این طرح جامعه هدف کلیه محصولات مرغداری‌های صنعتی فعال در کشور می‌باشد.

واحد آماری

هر یک از محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور واحد آماری هستند.

واحدهای نمونه‌گیری

مرغداری‌های صنعتی کشور واحدهای نمونه‌گیری ما را تشکیل می‌دهند.

چارچوب آمارگیری

جامعه آماری در طرح آمارگیری از مرغداری‌های صنعتی برای مرغداری‌های نوع مرغ مادر و جوجه‌کشی براساس سرشماری عمومی مرغداری‌های صنعتی سال ۱۳۸۵ و برای مرغداری‌های نوع گوشتی و تخم‌گذار براساس سرشماری عمومی مرغداری‌های صنعتی سال ۱۳۹۱ به دست آمده است.

جامعه آمارگیری

محصولاتی از مرغداری‌های صنعتی که دارای بیش‌ترین ارزش اقتصادی هستند می‌باشند.

پوشش جغرافیایی

این طرح بصورت کشوری و در سراسر استان‌ها انجام می‌شود.

موارد استفاده از نتایج آمارگیری

مهم‌ترین کاربردهای نتایج این طرح عبارتند از:

- ۱ - بررسی چگونگی نوسانات قیمت کالاهای - محصولات مرغداری‌های صنعتی
- ۲ - تهیه آمارهای لازم برای تعدیل حساب‌های ملی به قیمت ثابت
- ۳ - ارزیابی برنامه‌های توسعه اقتصادی

روش جمع‌آوری اطلاعات

در این طرح جمع‌آوری اطلاعات بصورت مراجعه حضوری، از گنجینه مال مرغداری و پر کردن پرسشنامه در محل مرغداری می‌باشد.

زمان مرجع:

از آنجا که این طرح به صورت فصلی انجام می‌گیرد، زمان مرجع طرح، فصل است. فصلی که در انتهای آن فصل انجام می‌شود. یعنی در پایان هر فصل قیمت محصول نهایی فروخته شده در آن فصل از پاسخگو پرسیده می‌شود.

زمان آمارگیری:

طرح آمارگیری از قیمت محصولات مرغداری‌های صنعتی در فصول بهار، تابستان و پاییز بیست و پنجم آخرین ماه فصل لغایت دهم ماه بعد می‌باشد و در فصل زمستان پانزدهم فروردین‌ماه سال بعد لغایت سی فروردین‌ماه می‌باشد. در این طرح نیز مانند سایر طرح‌های آمارگیری از قیمت، آخرین قیمت عملی ارایه محصول مورد نظر طی فصل جاری (از روز اول فصل تا روز مراجعه آمارگیر به منبع اطلاع) پرسش و در پرسشنامه درج می‌شود.

تعاریف و مفاهیم

۱- قیمت محصول

منظور از قیمت در این طرح - قیمت است که تولیدکننده محصول برای فروش محصول خود در نظر می‌گیرد و در آن قیمت، محصول خود را به فروش می‌رساند. در ضمن با توجه به اینکه این طرح بصورت فصلی می‌باشد و امکان تغییر قیمت در طول فصل زیاد می‌باشد بنابراین قیمت فروش محصولات مرغداری‌های صنعتی، آخرین قیمت یک واحد محصول به فروش رفته می‌باشد.

۲- مقدار فروش محصول

مقدار فروش در این طرح عبارت از کل مقدار به فروش رفته محصول در مرغداری صنعتی نمونه در طول فصل می‌باشد.

۳- انواع مرغداری‌های صنعتی

الف - مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی: این نوع مرغداری یک واحد تولیدی کشاورزی است که در آن جوجه یکروزه مرغ گوشتی به منظور تولید مرغ گوشتی به مدت معینی نگهداری می‌شود.

ب - مرغداری پرورش مرغ تخمگذار: این نوع مرغداری یک واحد تولیدی کشاورزی است که در آن گله‌هایی از نژادهای اصلاح شده مرغ تخم‌گذار جهت تولید تخم‌مرغ خوراکی نگهداری و پرورش داده می‌شود.

پ - مرغداری پرورش پोल: این نوع مرغداری یک واحد تولیدی کشاورزی است که در آن جوجه‌های یکروزه مرغ تخمگذار تا سن ۳ ماهگی (۹۰ تا ۱۱۰ روزه) نگهداری و پرورش داده می‌شوند. این قبیل مرغ‌ها را در این سن پول یا نیمه تخمگذار می‌گویند. مرغ‌های مذکور سپس به سالن‌های پرورش مرغ تخمگذار انتقال می‌یابند و پس از گذشت ۲ تا ۲/۵ ماه شروع به تخم‌گذاری می‌کنند.

ج - موسسات جوجه‌کشی یکروزه: یک واحد تولیدی کشاورزی است که در آن تخم نطفه‌دار توسط ماشین‌های جوجه‌کشی به جوجه یکروزه تبدیل می‌شود.

چ - موسسه پرورش مرغ مادر: یک واحد تولید کشاورزی است که در آن گله‌های مخصوص از مرغ و خروس نژادهای اصلاح شده که اصطلاحاً به آنها مرغ مادر و خروس پدر گفته می‌شود جهت تولید تخم‌مرغ نطفه‌دار نگهداری می‌شود.

۴- محصولات مرغداری صنعتی

منظور از محصول مرغداری صنعتی در این طرح، محصول نهایی مرغداری است که بمنظور عرضه و فروش تولید می‌شود.

مهم‌ترین محصولات مرغداری صنعتی عبارتند از:

الف- مرغ گوشتی: به نوعی از مرغ اطلاق می‌شود که به منظور استفاده از گوشت آن در مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی نگهداری و پرورش داده می‌شود.

ب- جوجه یکروزه: تخم‌مرغ‌های نطفه‌دار در موسسات جوجه‌کشی توسط ماشین‌های مخصوص به جوجه تبدیل می‌شود. این جوجه‌ها را اصطلاحاً جوجه یکروزه می‌گویند. شایان ذکر است که جوجه‌های یکروزه در ۵ نوع مختلف به بازار ارائه می‌شود:

- جوجه یکروزه مرغ گوشتی
- جوجه یکروزه مرغ تخم‌گذار
- جوجه یکروزه مرغ مادر گوشتی
- جوجه یکروزه مرغ مادر تخم‌گذار
- جوجه یکروزه مرغ بومی

پ - مرغ تخمگذار: شامل آن دسته از مرغ‌هایی است که عملیات اصلاح نژاد صرفاً به منظور تولید تخم‌مرغ خوراکی بر روی آنها انجام شده و دارای توان تولید بالا می‌باشند.

ج- مرغ مادر: مرغی است که از تخم نطفه‌دار آن برای تولید جوجه استفاده می‌شود، مرغ مادر گوشتی برای تولید جوجه‌های مرغ و خروس گوشتی و مرغ مادر تخمگذار برای تولید جوجه‌های مرغ تخمگذار (تولیدکننده تخم‌مرغ خوراکی) و مرغ مادر بومی برای تولید جوجه‌های مرغ و خروس بومی پرورش داده می‌شود. دوره نگهداری مرغ‌های مادر حدود ۱۸ ماه است. این مرغ‌ها پس از رسیدن به سن ۵ ماهگی شروع به تولید تخم‌مرغ نطفه‌دار می‌کنند و بعد از اتمام دوره پرورش در زمان کاهش تولید تخم، گله مرغ‌های مادر به منظور کشتار و مصرف گوشت آنها به بازار عرضه می‌شوند.

چ- تخم‌مرغ نطفه‌دار: تخم‌مرغ تولید شده توسط مرغ مادر است که برای تولید جوجه یکروزه قابل استفاده می‌باشد.

فرمول محاسبه شاخص کل قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی

برای محاسبه شاخص قیمت تولیدکننده از فرمول لاسپیرز استفاده می‌شود:

$$I = \frac{\sum_{k=1}^m P_{nk} q_{0k}}{\sum_{k=1}^m P_{0k} q_{0k}}$$

k: اندیس شمارنده محصول

n: اندیس شمارنده دوره زمانی

m: تعداد محصول در فعالیت صنعتی

فرمول تعدیل شده لاسپیرز که از آن در محاسبات استفاده خواهد شد عبارت است از:

$$I = \frac{\sum_{k=1}^m P_{(n-1)k} q_{.k} \times \frac{P_{nk}}{P_{(n-1)k}}}{\sum_{k=1}^m P_{0k} q_{0k}} \times 100 \quad (1)$$

I: شاخص کل قیمت تولیدکننده

P_{nk} : قیمت محصول K ام در فصل جاری

P_{0k} : قیمت محصول K ام در سال پایه (دوره پایه)

$P_{(n-1)k}$: قیمت محصول K ام در فصل قبل

q_{0k} : مقدار تولید محصول K ام در سال پایه (دوره پایه)

$P_{0k} q_{0k}$: ارزش تولید محصول K ام در سال پایه یا ضریب اهمیت محصول

$P_{(n-1)k} q_{0k}$: ارزش تولید محصول K ام در فصل (n-1)

قیمت نسبی محصول K ام در دوره n به صورت زیر می‌باشد:

$$\frac{P_{nk}}{P_{(n-1)k}} \times 100$$

مجموع ارزش محصولات به قیمت سال جاری: $\sum_{k=1}^m P_{nk} q_{0k}$

مجموع ارزش محصولات به قیمت سال پایه (دوره پایه): $\sum_{k=1}^m P_{0k} q_{0k}$

برای محاسبه شاخص قیمت یک محصول در هر فصل بر اساس فرمول لاسپیرز خواهیم داشت:

$$I = \frac{P_{(n-1)q_0} \times \frac{P_n}{P_{(n-1)}}}{P_0 q_0} \times 100$$

$$R_n = \frac{P_n}{P_{(n-1)}} \times 100$$

۱- قیمت نسبی:

۲- ارزش جاری:

۳- ضریب اهمیت:

$$P_n q_0 = (P_{(n-1)} q_0) \times R_n$$

$$P_0 q_0$$